

## **KALVELIŲ „AUŠROS“ GIMNAZIJOS ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS**

### **I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja gimnazijos darbuotojų – pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, klasės vadovų, mokytojų ir gimnazijos vadovų veiklą, susijusią su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu bei lygių galimybių sudarymu, leidžiančią didinti ugdymo(si) veiksmingumą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis šiais dokumentais: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (LR Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas 2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281), Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo Nr. X-1238 pakeitimo įstatymas (2016 m. birželio 29 d. Nr. XII-2535), Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (2011-07-08, Nr. V-1228, pakeitimas 2017 m. rugpjūčio 30 d. Nr. V-657) Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymas Nr. V-950 ), Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. V-663), Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. V- 85 mokymosi praradimų dėl COVID-19 pandemijos kompensavimo planas 2021 metams.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. Švietimo pagalba – tai specialistų teikiama pagalba mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

3.2. Informacinė pagalba – priemonių visuma, kuri garantuoja nuolatinę ir prieinamą informaciją apie reikiamo išsilavinimo ir kvalifikacijos įgijimo galimybes.

3.3. Mokymosi pagalba – mokytojų teikiama pagalba, kuri integruojama į mokymo(si) procesą. Teikiamos individualios konsultacijos mokiniams, patiriantiems mokymosi sunkumų dėl nuotolinio mokymo(si) būdo ir savalaikės bei tikslingos komunikacijos mokiniams. Mokinius, mokantis mokytojas, pritaiko tinkamas mokymo(si) priemones, metodus, užduotis ir kt.

3.4. Psichologinė pagalba – mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, psichologinės pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais ir juos konsultuojant.

3.5. Socialinė pagalba – tai siekimas padėti vaikams geriau adaptuotis visuomenėje, bendruomenėje, švietimo, globos ar kitose socialinėse įstaigose, vykdančiose ugdymo funkcijas, racionaliau išnaudoti visas teikiamas galimybes lavintis, mokytis ir augti savarankiškais piliečiais.

3.6. Socialinė pedagoginė pagalba – gimnazijos darbuotojų (socialinio pedagogo, klasės auklėtojų, mokytojų ir administracijos) veikla, susijusi su mokinių socialinių ir pedagoginių poreikių tenkinimu, skirta vaikų auklėjimo ir socialinėms problemoms spręsti.

3.7. Specialioji pedagoginė pagalba – pedagoginių priemonių sistema, padedanti užtikrinti veiksmingą specialiųjų poreikių turinčių asmenų ugdymą.

3.8. Sveikatos priežiūros specialisto teikiama pagalba – pagalba mokiniui saugojant ir stiprinant sveikatą, atliekant pirminę sveikatos priežiūrą, konsultuojant mokytojus, mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus). Sveikatingumo veiklos metodinės konsultacijos mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams).

3.9. Vaiko gerovės komisijos teikiama pagalba – padeda išsiaiškinti netinkamo elgesio, socialinės adaptacijos, mokymosi sunkumų, mokyklos nelankymo, nusikalstamumo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, savižudybių ir kitų neigiamų socialinių reiškinių priežastis.

4. Gimnazija užtikrina ne atsitiktinę, bet sisteminę švietimo pagalbą, kuri apima žemų pasiekimų prevenciją, intervenciją (sprendžiant iškilusias problemas) ir kompensacines priemones žemiems pasiekimams spręsti.

## II. PAGALBOS TEIKIMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

5. Švietimo pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių, socialiai pažeidžiamų grupių mokymąsi gimnazijoje. sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui gimnazijoje.

6. Švietimo pagalbos uždaviniai:

6.1. užtikrinti mokinių saugumą gimnazijoje;

6.2. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(si);

6.3. bendradarbiaujant su tėvais (globėjais, rūpintojais) išsiaiškinti ir šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali lankyti gimnazijos ar vengia tai daryti;

6.4. užtikrinti mokinių mokymąsi pagal privalomojo ugdymo programas iki 16 metų;

6.5. stiprinti mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) gebėjimą bendrauti su mokiniais, turinčiais psichologinių, mokymosi problemų, vengiančiais lankyti gimnaziją;

6.6. ugdyti mokinių gyvenimo įgūdžius bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), pedagoginiais darbuotojais, socialiniais darbuotojais ir socialiniais partneriais;

6.7. teikti psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.

7. Pagalbos teikimo principai:

7.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui laiduojamas pagalbos prieinamumas;

7.2. visuotinumumas – pagalba teikiama visiems mokiniams, kuriems jos reikia;

7.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (informacine, psichologine, specialiąja pedagogine ir socialine, sveikatos priežiūros);

7.4. veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais;

7.5. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;

7.6. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio, šeimos ar konkrečias gimnazijos problemas;

7.7. konfidencialumas – konfidenciali informacija neatskleidžiama be mokinio ir / ar jo tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimo tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kuriuos numato Lietuvos Respublikos įstatymai.

## III. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR BŪDAI

8. Švietimo pagalbos gavėjai yra gimnazijos mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai.

9. Švietimo pagalbą gimnazijoje teikia: dalykų mokytojai, klasių vadovai, socialinis pedagogas, logopedas, spec. pedagogas, psichologas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, bibliotekininkas, gimnazijos vadovai.

10. Švietimo pagalbos teikimo formos:

10.1. individualus darbas su mokiniu (turinčiu specialiųjų ugdymosi poreikių, mokomu namuose, iškilus mokymosi sunkumams ar individualioms problemoms, darbas su gabiu mokiniu, padedama planuoti studijas ir karjerą);

10.2. darbas su grupe (grupinės konsultacijos, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas, klasės valandėlės, grupinis darbas su gabiais mokiniais, psichologiniai ir sociologiniai tyrimai, karjeros planavimo informacijos sklaida, sveikatinimo veiklų vykdymas);

10.3. darbas su mokinio šeima (pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymo(si) procesui, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir gimnazijos bendradarbiavimo stiprinimas);

10.4. darbas su gimnazijos bendruomene (saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas, mikroklimato gerinimas);

10.5. darbas su socialiniais partneriais, siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą.

11. Švietimo pagalbos teikimo būdai:

11.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų), siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją;

11.2. tiriamoji veikla (vykdoma siekiant išsiaiškinti ir įvertinti aplinkos poveikį mokiniui, ugdymosi ir mokymosi sunkumus, siekiant užtikrinti veiksmingas pagalbos strategijas);

11.3. ugdymo diferencijavimas ir individualizavimas mokiniui ar mokinių grupei (siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek mokymosi problemų turinčių mokinių ugdymui);

11.4. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas (ugdant gebėjimus priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, skatinant sveikos gyvensenos įgūdžius);

11.5. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

11.6. prevencinė veikla (nusikalstamumo, gimnazijos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės aktų pažeidimų prevencija vykdoma siekiant užtikrinti mokiniui saugią ugdymosi aplinką bei asmeninių, socialinių ir kitų bendrųjų kompetencijų ugdymąsi, taikant tikslingas priemones ir būdus);

11.7. pagalbos komandos telkimas (vykdomas siekiant užtikrinti kompleksiškai teikiamą pagalbą mokiniui).

#### IV. ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

12. Švietimo pagalbą teikia gimnazijos darbuotojai pagal funkcijas, pareigybinius nuostatus ir direktoriaus įsakymu pavestus darbus.

13. Klasių vadovai :

13.1. rūpinasi mokinių asmenybės ugdymu(si) bei branda;

13.2. siekia pažinti auklėtinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus;

13.3. domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;

13.4. suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėję, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

13.5. bendradarbiauja su pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais;

13.6. informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie iškylančias problemas;

13.7. padeda mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas;

13.8. mokiniui ir jo tėvams pageidaujant, informuoja gimnazijos vaiko gerovės komisijos pirmininką apie pagalbos mokiniui reikalingumą;

13.9. stebi, analizuoja tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(-si).

14. Dalykų mokytojai:

14.1. išsiaiškina mokinių poreikius, polinkius, tikslus, interesus, gabumus;

14.2. diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo procesą;

14.3. stebi, analizuoja ir laiku identifikuoja kylančius sunkumus (pastebi, kad mokiniui nesiseka įvykdyti bendrosiose programose numatytų konkretaus dalyko reikalavimų, po nepatenkinamo kontrolinio darbo įvertinimo, po ligos ir kt.) ir informuoja klasės auklėtoją, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus);

14.4. pritaiko dalykų bendrąsias programas specialiųjų ugdymo(si) poreikių mokinių ugdymui, atsižvelgdami į mokinio gebėjimus ir galias bei pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas;

14.5. teikia informaciją gimnazijos vaiko gerovės komisijai apie mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi rezultatus ir bendrųjų ugdymo programų pritaikymą;

14.6. integruoja mokymosi pagalbą į ugdymo procesą, pritaiko mokymo(si) priemones, metodus, užduotis ir kt;

14.7. teikia individualią pagalbą per pamoką;

14.8. teikia mokiniams trumpalaikes ir ilgalaikes konsultacijas pagal paregtą konsultacinių valandų tvarkaraštį;

14.9. siūlo dalykų pasirenkamuosius modulius, padedančius įtvirtinti žinias;

14.10. konsultuoja mokinius jiems susidarant individualų ugdymo(si) planą, renkantis brandos egzaminus;

15. Gimnazijos pagalbos mokiniui specialistai teikia psichologinę ir socialinę pedagoginę pagalbą.

16. Psichologinė pagalba teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), rekomenduoja mokytojai, klasių auklėtojai, skiria gimnazijos vaiko gerovės komisija ar PPT, tėvų (globėjų/rūpintojų) sutikimu, prašo Vaiko teisių apsaugos tarnyba, jeigu tėvai nesirūpina vaiku.

17. Psichologas:

17.1. stiprina mokinių psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą;

17.2. skatina saugios ir palankios mokymuisi aplinkos kūrimą gimnazijoje;

17.3. bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais), klasių auklėtojais ir mokytojais, nustatydamas mokinio psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas, padeda jas spręsti;

17.4. konsultuoja mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ugdymo(si) ir karjeros klausimais;

17.5. rūpinasi psichologinių krizių prevencija;

17.6. gilina gimnazijos bendruomenės narių žinias apie mokinių problemų sprendimą.

18. Socialinė pedagoginė pagalba, padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinant jo saugumą gimnazijoje, teikiama mokiniui, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir kitiems gimnazijoje dirbantiems specialistams.

19. Socialinis pedagogas:

19.1. koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą gimnazijoje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės vadovo ar dalyko mokytojo kompetencijos;

19.2. vertina ir sprendžia problemas, susijusias su įvairiais mokiniams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaikų reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo);

19.3. bendradarbiauja su klasių vadovais, kitais specialistais, gimnazijos vadovais sprendžiant mokinių socialines-pedagogines problemas, ieškant efektyvių pagalbos būdų;

19.4. bendradarbiauja su klasių vadovais rūpinantis mokinių socialinių įgūdžių ugdymu;

19.5. teikia pagalbą tėvams (globėjams, rūpintojams) ugdant savo vaiką (padeda geriau suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti tėvų teises ir pareigas);

20. Gimnazija, teikdama socialinę pedagoginę pagalbą, bendradarbiauja su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarcos institucijomis, kitais asmenimis.

21. Specialiosios pedagoginės pagalbos paskirtis – didinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pagalbos veiksmingumą.

21.1. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama, kai ją skiria gimnazijos Vaiko gerovės komisija ir / ar PPT, tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu. Gimnazijos Vaiko gerovės komisijos paskirtos specialiosios pagalbos gavėjų sąrašą, komisijos pirmininko suderintą su PPT, tvirtina gimnazijos direktorius.

21.2. Specialiosios pedagoginės pagalbos mokiniams teikėjas – specialusis pedagogas, logopedas, mokytojo padėjėjas. Mokytojo padėjėjo paslaugos teikiamos mokiniams, turintiems vidutinių ar didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ir dėl įgytų ar įgimtų sutrikimų negalinčiam savarankiškai dalyvauti ugdymo procese.

22. Sveikatos priežiūros gimnazijoje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą, bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais).

23. Sveikatos priežiūros specialistas:

23.1. teikia sveikatinimo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams/rūpintojams) bei kaupia metodinę ir informacinę medžiagą mokinių sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais;

23.2. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą (gimnazijos stenduose, renginiuose, tėvų susirinkimuose ir pan.) gimnazijos bendruomenei;

23.3. inicijuoja gimnazijos sveikatinimo projektų (programų) rengimą bei dalyvauja juos įgyvendinant;

23.4. teikia pagalbą mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

23.5. dalyvauja organizuojant mokinių maitinimo priežiūrą, skatinant sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą;

24. Gimnazijos Vaiko gerovės komisija:

24.1. organizuoja ir koordinuoja saugios ir palankios vaiko ugdymui(si) aplinkos kūrimą, prevencinį darbą, mokymo(si) / ugdymo(si), švietimo ir kitos pagalbos teikimą mokiniams, tariasi su tėvais (globėjais/rūpintojais), mokytojais dėl jos turinio, teikimo formos ir būdų;

24.2. organizuoja švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, gavus tėvų sutikimą, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas;

24.3. kartu su karjeros specialistu pagal poreikį konsultuoja baigiamosios klasės mokinį, turintį specialiųjų ugdymosi poreikių, dėl jo tolesnio mokymosi (galias atitinkančios mokymosi programos parinkimo, mokymosi įstaigos parinkimo) ir pagal galimybes užtikrina sklandų palydėjimą / perėjimą į kitą mokymosi įstaigą.

25. Ugdymo karjerai darbo grupė ir karjeros koordinatorius:

25.1. teikia sistemingas, kokybiškas ir inovatyvias ugdymo karjerai konsultacijas mokiniams, padeda susidaryti individualius ugdymo(si) planus;

25.2. organizuoja integruotas dalyko ir ugdymo karjerai pamokas, klasės valandėles, netradicinio ugdymo dienas, susitikimus su aukštųjų mokyklų ir kitų švietimo įstaigų atstovais;

25.3. konsultuoja ugdymo karjerai klausimais klasių vadovus, mokytojus, mokinių tėvus (globėjus/rūpintojus).

26. Bibliotekos darbuotojas:

26.1. tenkina mokinių informacinius poreikius;

26.2. organizuoja informacijos sklaidą stenduose, gimnazijos interneto svetainėje. Bibliotekoje veikia profesinio informavimo taškas (PIT), kurio tikslas – plėtoti ir efektyvinti profesinio informavimo ir karjeros planavimo veiklą gimnazijoje bei padėti gimnazijos mokiniams kryptingai ir motyvuotai rengtis tolesnei karjerai bei gyvenimui.

## V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Darbo patirtis, profesinė kompetencija ir gimnazijos darbuotojų bendradarbiavimas sudaro prielaidas tinkamai teikti mokiniams pedagoginę, specialiąją pedagoginę, socialinę, informacinę pagalbą.

28. Klasių vadovai supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) su svarbiausiomis Aprašo nuostatomis.

APTARTA

Gimnazijos tarybos posėdyje

2021 m. rugpjūčio 30 d.

Protokolo Nr. GT- 6